

GÖTEBORGS UNIVERSITET

UNIVERSITETSRANKINGEN FRÅN TIMES HIGHER EDUCATION 2013

En analys av resultatet för Göteborgs universitet.

Magnus Gunnarsson / Enheten för analys och utvärdering

PM 2013:12

Diarienummer V2013/781

Oktober 2013

PM

Inledning

Den brittiska tidskriften *Times Higher Education* (THE), som specialiserar sig på området högre utbildning och som tidigare hette Times Higher Education Supplement, har varje år sedan 2004 publicerat en [rankinglista över universitet från hela världen](#). Listan har med åren fått stor uppmärksamhet, såväl i som utanför universitetsvärlden. Metoden gjordes om kraftigt 2010, och i denna skriftredovisas bara resultat från det året och framåt.

Resultaten för de svenska lärosätena 2010-2013 visas i tabell 1.

Tabell 1. De svenska lärosätenas placering på rankingen från Times Higher Education.

Lärosäte	2010	2011	2012	2013
Karolinska institutet	43	32	42	36
Stockholms universitet	129	132	117	103
Uppsala universitet	147	87	106	111
Kungliga tekniska högskolan	193	187	140	117
Lunds universitet	89	80	82	123
Göteborgs universitet	281	204	218	223
Sveriges lantbruksuniversitet	199	240	286	258
Chalmers	223	236	229	278
Umeå universitet	273	227	268	314
Linköpings universitet	305	324	331	319

THE själva anser att efter plats 200 kan deras metod inte differentiera lärosätena särskilt väl, och de ger därför lärosätena intervallplaceringar snarare än strikta rangpositioner (201-225, 226-250, osv.). Det går dock att få fram den exakta positionen, och det är den som redovisas i tabellen ovan.

Göteborgs universitet har tappat en handfull placeringar, och det ligger framförallt i indikatorgrupperna Teaching och Research (läs mer om indikatorer och indikatorgrupper nedan). Times Higher Education släpper inte mer information än så, varför en säker förklaring till årets förändring inte går att få. Det går dock att göra en kvalificerad gissning:

De absoluta värden som har rapporterats in för de aktuella åren (2010 respektive 2011) innehåller inte några stora förändringar, vilket gör det troligt att förklaringen till årets tapp ligger i anseendeundersökningen. Times Higher Education släpper inte särskilt mycket information om anseendeundersökningen, men troligen har de flesta lärosäten som är rankade längre ned än ca 50 väldigt låga och därmed instabila värden när det gäller anseende.

Vad gäller andra svenska, jämförbara lärosäten så uppvisar Lunds universitet ett liknande mönster som Göteborgs universitet, där man tappar i Teaching och Research. Även Uppsala universitet tappar i Teaching och Research, men även i andra indikatorgrupper. Stockholms universitet och KTH fortsätter förra årets upptårktade resa. För KTH:s del ligger lyftet nästan uteslutande i Teaching; för SU ligger lyftet framförallt i Research.

Indikatorer

Tretton indikatorer används för rankingen, fördelade i fem grupper. THE har inte släppt information om vilka poäng lärosätena får i varje enskild indikator, utan enbart den sammanlagda poängen för indikatorerna i varje grupp. Det går alltså att analysera utfallet i dessa indikatorgrupper, men inte i varje enskild indikator.

1. Industry income: innovation (2,5 % vikt)

Research income from industry: Lärosätets intäkter från näringslivet för forskning, dividerat med antalet anställda akademiker.

2. Research – volume, income and reputation (30 % vikt)

Reputational survey – research (18 %): Resultat från forskningsdelen av en enkätundersökning utförd av företaget Ipsos Mori våren 2011. Enkäten skickades till ett antal – THE har inte uppgivit hur många – akademiker över hela världen, och besvarades av 17 554 personer. THE erkänner att denna indikator har en mycket skev fördelning – ett fåtal universitet i rankingens toppskikt får de allra flesta rösterna – och man har därför valt att ”lägga till en exponentiell komponent” för denna indikator, vilket troligen betyder att värdena har logaritmerats innan z-normeringen¹ utförs.

Research income (6 %): Totala, köpkraftsjusterade forskningsintäkter, dividerat med antalet anställda². Denna indikator ämnesnormeras, dvs. de försöker ta hänsyn till att forskningsanslagen i vissa ämnen, t.ex. medicin, oftast är större än i andra, t.ex. samhällsvetenskap. THE har dock inte avslöjat hur denna ämnesnormering går till.

Academic papers (6 %): Antalet publikationer i Web of Science/ISI, dividerat med antalet anställda². Denna indikator är ämnesnormerad, men THE har inte avslöjat hur detta går till.

3. International mix (7,5 % vikt)

Ratio of international to domestic staff (2,5 %): Antalet utländska anställda dividerat med antalet inhemska anställda².

Ratio of international to domestic students (2,5 %): Antalet utländska studenter dividerat med antalet inhemska studenter.

Proportion of internationally co-authored research papers (2,5 %): Andelen internationellt samförfattade artiklar dividerat på det totala antalet artiklar. En internationellt samförfattad artikel är helt enkelt en artikel med minst två länder representerade bland författaradresserna. Denna indikator är ämnesnormerad, men THE har inte avslöjat hur detta går till.

¹ Se avsnittet Z-normering nedan.

² Det är oklart om detta är det totala antalet anställda eller antalet anställda akademiker (dvs. forskande och undervisande personal). Lärosätena rapporterar båda siffrorna till THE.

4. Teaching – the learning environment (30 % vikt)

Reputational survey – teaching (15 %): Resultat från utbildningsdelen av den enkätundersökning som beskrivs i samband med indikatorn ”reputational survey” ovan.

PhD awards per academic (6 %): Antalet doktorsexamina dividerat med antalet anställda akademiker. Denna indikator ämnesnormeras, men THE har inte avslöjat hur detta går till.

Students per academic (4,5 %): Antalet anställda akademiker dividerat med antalet studenter på alla nivåer.

Income/ academic (2,25 %): Lärosätets totala, köpkraftsjusterade intäkter, dividerat med antal anställda akademiker.

PhD awards/ bachelor's awards (2,25 %): Antalet utgivna doktorsexamina dividerat med antalet utgivna *bachelor*-examina eller motsvarande.

5. Citations – research influence (30 % vikt)

Citation impact (30 %): Fältnormerad medelcitering, mätt i Web of Science/ISI. Denna indikator beskrivs mer utförligt i nästa avsnitt. Denna indikator är troligen också regionalt normaliserad, oklart hur.

Z-normering

De olika indikatorerna rör sig i mycket olika skalor och har olika fördelningar. För att kunna väga ihop indikatorerna till en helhet z-normeras de, vilket innebär att ett medelvärde beräknas, och sedan anges alla lärosätens värden i hur mycket de skiljer sig från medelvärdet, uttryckt i antal standardavvikelser. Slutligen korrigeras skalan så att den löper från 0 till 100.

Skönsvärden

Om ett lärosäte inte har rapporterat in ett visst värde, kan THE välja att inte alls inkludera det aktuella lärosätet i rakningen, eller att använda någon sorts skönsvärde. För de tyngre indikatorerna väljer THE den första metoden, men för de lättare indikatorerna kan de välja skönsvärde. Detta beräknas i så fall utifrån de indikatorer som har rapporterats in, och sätts till den 25:e percentilen av dessa.

Diskussion

Om man tittar på de indikatorgrupper som THE har publicerat information om blir det tydligt att citeringsindikatorn är viktigast för Göteborgs universitets höga placering.

Tabell 2: Resultaten för Göteborgs universitet per indikatorgrupp.
Värdena är z-normerade; 100 är det högsta möjliga.

År	Teaching	International outlook	Industry income	Research	Citations
2010	39,3	25,8	38,1	45,4	34,1
2011	26	48	38	38	56
2012	28,3	48,4	38,6	41,9	63,8
2013	23,4	47,1	38	35,8	64,1

De stora svenska lärosätena har ganska olika värden i de enskilda indikatorgrupperna, vilket visas i tabell 3.

Tabell 3: 2013 års resultat för utvalda svenska lärosäten. Värdena är z-normerade; 100 är det högsta möjliga.

Lärosäte	Teaching	International outlook	Industry income	Research	Citations	Placering
Karolinska institutet	58,1	73,2	68,7	67,7	76	36
Lunds universitet	30,1	67,4	33,5	48,6	72	123
Uppsala universitet	38,9	57,8	40,5	49,7	66,4	111
Stockholms universitet	28,6	53,4	31,5	41,4	88,7	103
Kungliga tekniska högskolan	45	86,2	100	41,6	55,6	117
Göteborgs universitet	23,4	47,1	38	35,8	64,1	223
Chalmers	26,2	61,5	77,3	34,8	44,3	229

Vad gäller Industry Income är det inte förvånande att de tekniska högskolorna ligger högt, och vad gäller International outlook stämmer THE:s siffror ungefär med hur det ser ut när man jämför andel freemovers vid svenska lärosäten. Men för de övriga indikatorgrupperna går det bara att spekulera i orsakerna till den relativt stora variationen för de svenska lärosätena. Är det anseendeunderökningarna som slår igenom i kategorierna Research och Teaching, och har Uppsala och Lunds universitet då högre anseende än Göteborgs och Stockholms? Är det de stora studentpopulationerna inom humaniora och samhällsvetenskap (inklusive lärarutbildningen) som sänker Göteborgs

och Stockholms universitet i Teaching? I den svenska regeringens bibliometriska indikator har Göteborgs universitet, Uppsala universitet, KTH och Chalmers ungefär samma citeringsgrad; i THE:s ranking varierar samma lärosäten mellan 44 och 66. Beror detta på olika sätt att fältnormera, eller bara på att THE:s z-normering av indikatorerna drar isär lärosätena och gör stora poängskillnader av mycket små citeringsskillnader?